

Mestna občina Celje

Mladi za Celje

DOSTOPNOST CELJSKIH RESTAVRACIJ ZA GIBALNO OVIRANE OSEBE

Raziskovalna naloga

AVTORICE

Tajda Skalicky

Saša Brodej

Eva Krajnc – Zagrušovcem

MENTORICA

Tea Žgajner

LEKTORICA

Mateja Hrastnik

Celje, marec 2017

Osnovna šola Hudinja

DOSTOPNOST CELJSKIH RESTAVRACIJ ZA GIBALNO OVIRANE OSEBE

Raziskovalna naloga

AVTORICE:

Saša Brodej
Eva Krajnc – Zagrušovcem
Tajda Skalicky

MENTORICA:

Tea Žgajner, prof. ped. in ang.

Mestna občina Celje

Mladi za Celje

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo želeli ugotoviti, kakšna je dostopnost celjskih restavracij za osebe, ki so težje gibalno ovirane. Najprej smo izvedli kratko anketo med učenci. Zanimalo nas je mnenje učencev o urejenosti tega področja. Ker je v Celju veliko gostilniških obratov, smo jih obiskali in preverili ali imajo pri vstopu stopnice, klančine ali so brez ovir. Opravili smo razgovor z osebo, ki je težje gibalno ovirana in uporablja električni invalidski voziček. Ta oseba nam je na podlagi fotografij povedala, katera restavracija bi bila z njegovim vozičkom dostopna. Rezultati so pokazali, da ima več kot polovica restavracij dostop za invalide urejen.

KAZALO

1.	UVOD	6
1.1	NAMEN IN CILJI	7
1.2	HIPOTEZE	7
1.3	METODE DELA	7
1.3.1	Metoda dela z viri in literaturo	8
1.3.2	Metoda terenskega dela – opazovanja	8
1.3.3	Metoda anketiranja	8
1.3.4	Metoda razgovora	8
1.3.5	Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija	8
2	TEORETIČNI DEL NALOGE	9
2.1	Gibalno ovirane osebe, dostopnost in diskriminacija	9
2.2	Zakonske podlage	9
2.2	Raziskava	10
3	OSREDNJI DEL NALOGE - OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV	12
3.1	Anketni vprašalnik	12
3.3.1	Vzorec	12
3.3.2	Rezultati	12
3.2	Razgovor z g. Viktorjem Žgajnerjem	15
3.3	Terensko delo	17
3.3.1	Vzorec raziskovanja	17
3.3.2	Koper, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016	17
3.3.2	Restavracija Pri Prjatljih, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016	17
3.3.3	Gostilna Stari pisker, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016	18
3.3.4	Restavracija McDonald's ,v središču mesta , datum ogleda: 15.11.2016	18
3.3.5	Restavracija Evropa – hotel Evropa, središče mesta , datum ogleda: 15.11.2016	19
3.3.6	Restavracija Medved, Škofja vas, datum ogleda: 1.2.2017	19
3.3.7	Gostilna Franci, Zagrad, datum ogleda: 1.2.2017	20
3.3.8	Picerija Limbo, Ljubečna, datum ogleda: 1.2.2017	20
3.3.9	Restavracija Picikato, Teharje, datum ogleda: 1.2.2017	21
3.3.10	Gostilna Kolar, Ljubečna, datum ogleda: 1.2.2017	22
3.3.11	Picerija Antonio, Lava, datum ogleda: 1.2.2017	22

3.3.12	Restavracija Taverna, Hudinja, datum ogleda: 1.2.2017.....	23
3.3.13	Picerija Oliva, Lava, datum ogleda: 1.2. 2017.....	23
3.3.14	Picerija Lesjak, Nova vas, datum ogleda: 1.2.2017	24
3.3.15	Restavracija Kitajski Dvor, Teharje, datum ogleda: 1.2.2017	24
3.3.16	Hotel Celeia – restavracija, datum ogleda: 1. 3.2016.....	25
3.3.17	Restavracija Etra, datum ogleda: 3.2.2017.....	25
3.3.18	Dva zmaja, mesto, datum ogleda: 4.3.2017	26
3.3.19	Tlačan, Zagrad, datum ogleda: 4.3.2017	26
3.3.20	Amerika, mesto, datum ogleda: 4.3.2017	27
3.3.21	Diavolo, mesto, datum ogleda: 4.3.2017	27
3.3.22	Slorest, Ljubečna, datum ogleda: 4.3.2017	28
3.3.23	Verona, Hudinja, datum ogleda: 4.3.2017	28
3.3.24	Rezultati.....	29
4	DISKUSIJA.....	31
5	ZAKLJUČEK	32
6	LITERATURA IN VIRI	33
7	PRILOGA.....	34

1. UVOD

Za to raziskovalno temo smo se odločile na pobudo mentorice, ki ima bližnjega sorodnika, ki je težje gibalno oviran. Ker so v življenju pogosti dogodki, kot so rojstni dnevi, poroke, obhajila, birme, razne obletnice, se njena družina večkrat sooča s težavo, kje te dogodke praznovati. Oseba, g. Viktor Žgajner, ki je tudi intervjuvanec v naši nalogi, zaradi svoje bolezni uporablja električni invalidski voziček in zato mora imeti v restavracijo dostop brez ovir. Pri tem se zelo pogosto pojavijo težave, saj že najnižja stopnička pomeni onemogočen dostop. Kadar je to mogoče, mu pri vstopu pomagajo družinski člani ali prijatelji (z dvigovanjem vozička, prenašanjem itd.), vendar to pogosto pritegne pozornost drugih gostov, kar zna biti, za že tako prikrajšano osebo, zelo neprijetno.

Poleg različnih družinskih srečanj, se ljudje radi vključujejo tudi v druge socialne skupine kot npr. društvo upokojencev, športna društva, druženje s prijatelji, srečanja s sodelavci ... Tudi te skupine imajo pogosta srečanja ob obletnicah ali ob zaključku leta in takrat se srečanj, če niso v za to prilagojenem okolju, gibalno ovirana oseba ne more udeležiti.

Po podatkih poročila Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Republike Slovenije – Soča iz leta 2014 vsak šesti prebivalec Evropske unije živi z lažjo ali težjo stopnjo invalidnosti in skrajni čas je, da se tem osebam po vzoru mnogih drugih držav uredijo razmere, ki invalide ne bodo izključevale iz družbe, ampak jim omogočile vključevanje brez diskriminacije.

1.1 NAMEN IN CILJI

S kratko anketo v prvem delu naše naloge smo želeli ugotoviti, ali učenci kdaj opazijo, kako so vhodi v restavracije urejeni, in ugotoviti njihovo mnenje o dostopnosti. V drugem delu pa je bil naš namen raziskati, v katere restavracije v Celju in njegovi okolici bi g. Viktor Žgajner, težje gibalno ovirana oseba, lahko brez težav z invalidskih vozičkom vstopil. Poleg tega želimo z našo nalogo opozoriti na osebe, ki so zaradi bolezni ali poškodbe prikrajšane pri vsakodnevem vključevanju v družbo. Želimo si, da bi naša naloga pripomogla k ureditvi razmer na tem področju.

Tako smo si v raziskovalni nalogi zastavili cilje, da ugotovimo:

- Ali so učenci naše šole mnenja, da so restavracije invalidom dostopne?
- Ali učenci polagajo pozornost na ureditev dostopa v restavracije?
- Ali učenci pogosto srečajo invalidno osebo v restavraciji?
- Kakšne vhode imajo restavracije po Celju s stopnicami, s klančino ali brez ovir?
- Ali bi v določeno restavracijo težje gibalno ovirana oseba lahko vstopila?

1.2 HIPOTEZE

Postavili smo ključne hipoteze:

1. Večina učencev je mnenja, da ima večina restavracij urejen dostop za gibalno ovirane osebe.
2. Večina učencev ne polaga pozornosti na urejenost dostopa do gostinskih obratov.
3. Večina učencev v restavraciji le redko opazi invalidno osebo.
4. Več kot polovica restavracij v Celju ima pri vhodu grajeno oviro.
5. V več kot polovico restavracij v Celju g. Viktor Žgajner z električnim invalidskim vozičkom ne bi mogel vstopiti.

1.3 METODE DELA

Pri raziskovalnem delu smo uporabili več metod dela.

1.3.1 Metoda dela z viri in literaturo

S pomočjo interneta smo se najprej seznanili z zakonskimi podlagami za urejenost dostopa za gibalno ovirane osebe in izpisali pomembnejše zakone, ki urejajo to področje. Našli smo zanimivo poročilo Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Republike Slovenije – Soča, ki je bilo dober teoretični temelj za našo nalogo.

1.3.2 Metoda terenskega dela – opazovanja

Z mentorico smo se odpravili na teren. Med hojo po mestu in ob vožnji z avtomobilom smo se ustavili pri različnih gostiščih, izmerili višino stopnic in s fotoaparatom fotografirali njihove vhode.

1.3.3 Metoda anketiranja

V 6., 7., 8. in 9. razredu smo izvedli kratko anonimno anketo o mnenju učencev o dostopnosti restavracij v Celju.

1.3.4 Metoda razgovora

Opravili smo razgovor z g. Viktorjem Žgajnerjem, mu postavili nekaj splošnih vprašanj. Pokazali smo mu fotografije s terenskega dela in ga vprašali o mnenju glede dostopnosti različnih restavracij.

1.3.5 Metoda obdelave podatkov in njihova interpretacija

Podatke, ki smo jih zbrali z anketnimi vprašalniki in s terenskim delom, smo pregledali, razvrstili, prikazali s tabelami, z grafi in analizirali. Pri tem smo uporabili računalniška programa Word in Excel. Zbrane podatke smo interpretirali in podali ugotovitve, s pomočjo katerih smo lahko hipoteze potrdili ali zavrgli.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

2.1 Gibalno ovirane osebe, dostopnost in diskriminacija

Kdo sploh so gibalno ovirane osebe? Po definiciji, ki smo jo poiskali na spletu, »med gibalno ovirane osebe štejemo tiste posameznike, ki imajo različne telesne motnje ali okvare, zaradi katerih posledično prihaja do težav pri hoji, pri uporabi rok ter pri drugih gibalnih dejavnostih, ki jih opravljamo vsakodnevno. Skupina gibalno oviranih oseb je zelo heterogena; od tistih, ki imajo pri gibanju le nekaj težav, do tistih, ki pri gibanju potrebujejo različne pripomočke in prilagoditve v okolju (hodulje, opornice, invalidski voziček, klančine...).«

(http://www.katarinakesicdimic.com/uploads/3/4/6/5/34653316/gibalno_ovirani.pdf)

V naši raziskovalni nalogi smo se osredotočili na dostopnost restavracij za težje gibalno ovirane osebe, torej tiste, ki uporabljajo invalidski voziček.

Če se želijo omenjene osebe uspešno vključevati v družbo, potrebujejo ustrezen dostop do različnih stvari v njihovem okolju; le dostopnost lahko pomeni uspešno vključevanje v družbo in tudi v neki meri osebno neodvisnost.

V poročilu Izenačevanje možnosti invalidov rehabilitacijskega centra Soča je omenjena Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010-2020, ki dostopnost opredeljuje kot zagotavljanje invalidom, da imajo enako kot drugi dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacijskih in komunikacijskih tehnologij in sistemov (IKT) ter drugih objektov in storitev. Ob tem ne igra vloge to, ali je storitev brezplačna ali plačljiva.

V primeru, da invalidom ne omogočimo dostopa do različnih objektov in storitev, jih diskriminiramo, saj jih prikrajšamo za stvari, ki so zdravemu človeku dostopne.

V zgoraj omenjenem poročilu je diskriminacija zaradi invalidnosti opisana kot vsako oblikovanje, izključevanje ali omejevanje zaradi invalidnosti z namenom ali posledico zmanjšanja ali izničitve enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju. Vključuje vse oblike diskriminacije, tudi odklonitev primerne prilagoditve.

2.2 Zakonske podlage

Po Splošni deklaraciji o človekovih pravicah iz leta 1948 je določeno, da se vsi ljudje rodimo svobodni in z enakimi pravicami in dostojanstvom.

Ustava Republike Slovenije v 14. členu določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

Konvencija OZN o pravicah invalidov zagotavlja uveljavljanje človekovih pravic, načela enakih možnosti in enake obravnave ter preprečevanje diskriminacije, ki jo invalidi doživljajo na vseh področjih. Posebno pozornost namenja pravicam do dostopnosti in vključenosti v skupnost. (Povzeto po Izenačevanje možnosti invalidov)

Na podlagi 20. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02) in 5. točke prvega odstavka 3. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03 - popr. in 58/03-ZZK-1) in Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb so določene vrste objektov v javni rabi, ki morajo biti **brez ovir**.

Ti objekti so, poleg 18 drugih naštetih, tudi pod drugo točko gostinski obrati, če je v njih 30 miz oziroma 120 sedežev za mizami ali več. (<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlid=200397&stevilka=4330>)

Vsi naštetih zakoni in konvencije so zapisani v prid invalidom in spodbujajo ter zahtevajo dostopnost do vseh sfer družbenega življenja.

Iz zakona o graditvi objektov je razvidno, da je potrebno zagotoviti dostopnost brez ovir le pri večjih gostinskih obratih (120 sedežev), kar pa za večino gostinskih obratov v Celju ne velja, saj jih je veliko, vendar manjših. V naši raziskovalni nalogi smo se osredotočile na splošno na gostinske obrate, ki nudijo pijačo in hrano, nismo pa presojele velikosti.

Izhajali smo iz dejstva, da ima gibalno ovirana oseba enako pravico do dostopa storitev kot vsi ostali ljudje. Torej nismo sprejeli možnosti, da bi se v restavraciji morali predhodno dogovoriti za prihod gibalno ovirane osebe. Že s tem, da bi obstajala možnost, da lahko ta oseba v restavracijo dostopa skozi kateri drug vhod, da bi zaposleni pomagali pri vstopu tej osebi ali naknadno urejali dostopnost, smo smatrale za diskriminacijo. S tem bi le pritegnili pozornost ostalih gostov in verjetno ponovno potrdili tej osebi dejstvo, da je drugačna.

2.2 Raziskava

Poročilo Izenačevanje možnosti invalidov navaja raziskavo EU iz leta 2012 v zvezi s težavami z dostopnostjo. V raziskavi (vzorec 1000 invalidov iz Slovenije) je na vprašanje Ali se strinjate, da ovire pri dostopnosti za invalidne osebe otežujejo obiskovanje šole, službe, udeležbo na volitvah in/ali prosto gibanje, odhod na dopust ... pritrdilno odgovorilo kar 69 % anketiranih, 3 % več kot na ravni celotne EU.

Slika 1: Mnenje o težavah z dostopnostjo v Sloveniji in v Evropi

Omenja se tudi raziskava Urbanističnega inštituta RS in Inštituta za socialno varstvo RS o izvajanju ukrepov za zagotavljanje gibanja in komuniciranja brez ovir in socialnega vključevanja invalidov, ki jih je sprejela Republika Slovenija. V raziskavi so sodelovali predstavniki invalidskih organizacij in invalidi, potekala je na področju celotne Slovenije. Ugotovitve so bile, da so invalidi in predstavniki invalidskih organizacij največji problem videli ravno v stopnicah. Po njihovem mnenju bi jih bilo potrebno nadomestiti z dvigali, s klančinami, držali in ograjami. Raziskovali so tudi težave na področju pristočasnih aktivnosti, kjer so grajene ovire največja težava pri dostopu do bazenov, turističnih objektov in gostinskih lokalov.

3 OSREDNJI DEL NALOGE - OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

3.1 Anketni vprašalnik

Naš anketni vprašalnik je vseboval 3 vprašanja. Izvedli smo ga med razrednimi urami.

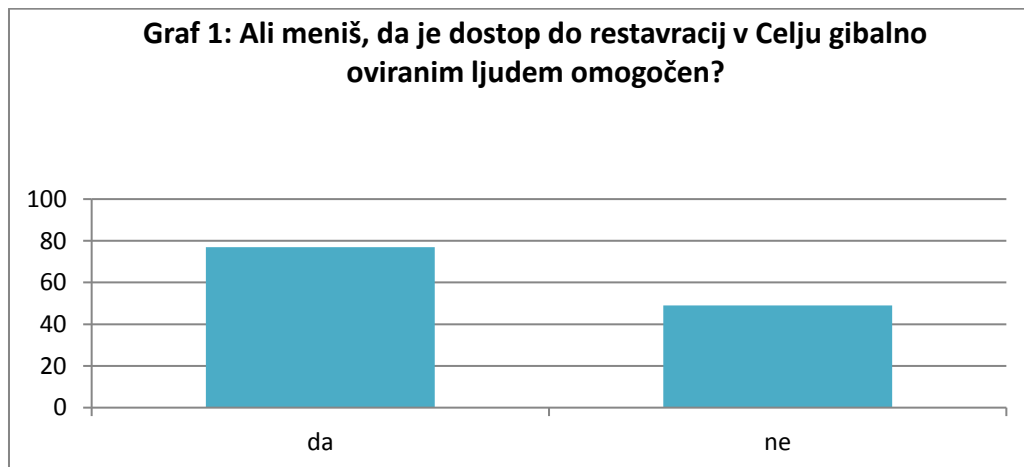
3.3.1 Vzorec

Sodelovali so učenci predmetne stopnje, torej učenci 6. razreda (22 učencev), 7. razreda (20 učencev), 8. razreda (49 učencev) in 9. razreda (35 učencev) . Vseh sodelujočih v anketi je bilo 126.

3.3.2 Rezultati

Rezultati so prikazani z grafičnimi prikazi.

3.3.2.1. Mnenje učencev o dostopnosti celjskih restavracij za gibalno ovirane osebe

Večina učencev je mnenja, da imajo gostilniški obrati urejen dostop za invalide. Po našem mnenju se učenci s težavami dostopa ne srečujejo pogosto in zato niso mnenja, da bi takšne stvari lahko nekemu povzročale težave. Kljub temu, pa je 49 učencev takšnih, ki so mnenja, da dostopi za invalide niso urejeni.

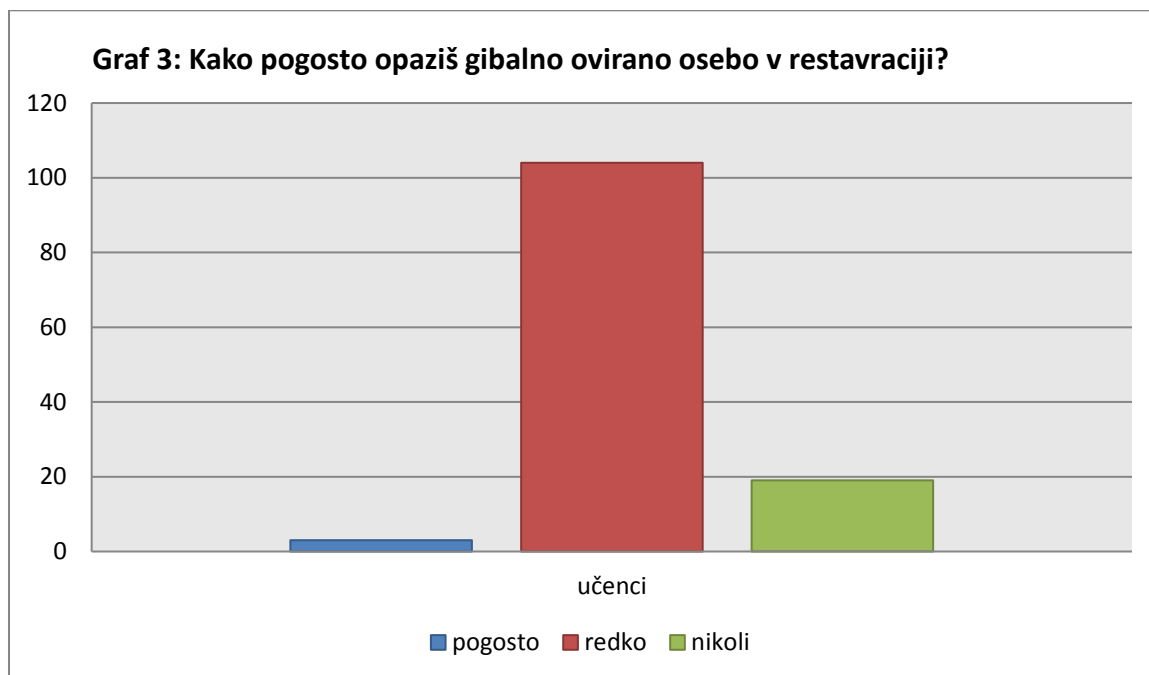
S tem vprašanjem smo potrdili našo prvo hipotezo.

3.3.2.2 Polaganje pozornosti dostopu do objektov

Z drugim vprašanjem smo zavrgli našo hipotezo. Menili smo, da učenci ne posvečajo nobene pozornosti temu, ali je objekt dostopen za invalide ali ne. Vendar se je v anketi potrdilo, da učenci včasih vendarle to opazijo. Nekaj pa je učencev (15), ki temu pozornost posvečajo. Morda so to učenci, ki imajo stike s kakšno gibalno ovirano osebo in zato problematiko tudi poznajo.

3.3.2.3 Pogostost srečanja z gibalno ovirano osebo v restavraciji?

Pri tretjem vprašanju je velika večina učencev (82,5 %) odgovorila, da v restavraciji le redko srečajo gibalno ovirano osebo. Na žalost so ti odgovori lahko pokazatelji tega, da gibalno ovirane osebe le redko zahajajo v restavracije. Razlogov je sicer lahko veliko, med njimi pa je gotovo tudi ta, da preprosto nekatere restavracije invalidom vstopa ne omogočajo.

S tem vprašanjem smo potrdili tretjo hipotezo.

3.2 Razgovor z g. Viktorjem Žgajnerjem

Kakšen je bil potek vaše bolezni in kako močno ste gibalno ovirani?

Pred petnajstimi leti so se mi začele pojavljati težave z nogami. Težko sem jih premikal, pogosto so mi čisto odpovedale in jih nisem čutil. Po mnogih obiskih specialistov in preiskavah v bolnišnici so mi diagnosticirali multipleks sklerozo. To je bolezen, ki prizadene živčevje. V prvih letih bolezni sem lahko še hodil s pomočjo bergel, zmožel sem še hojo po stopnicah. V zadnjih osmih letih pa uporabljam električni invalidski voziček.

Kakšne pripomočke uporabljate?

Hišo imam prilagojeno tako, da bivam le v pritličnih prostorih in da se po njej lahko gibam z električnim vozičkom. Vsi prostori so z vozičkom dostopni. Še vedno vozim avto, ki je prilagojen na ročno upravljanje. V avtomobilu imam vedno manjši električni voziček, ki ga uporabljam za obisk zdravnika, banke in za najpomembnejše stvari, ki jih je potrebno urejati.

V avtomobilu ima zložljiv voziček, ki je manjši in s katerim lahko grem k zdravniku, na banko, v trgovino ...

Slika 2: Zložljiv invalidski voziček, ki ga uporablja g. Žgajner

Doma imam malo večji voziček, s katerim se vozi okoli hiše in v bližnjo okolico.

Slika 3: Večji invalidski voziček, ki ga uporablja g. Žgajner

Kakšno mnenje imate o dostopnosti različnih objektov v Celju?

Poleg nepredstavljivega števila težav, s katerimi se invalidi soočamo v vsakodnevnem življenju, je zelo težko to, ko spoznaš, da so nekatere stvari zate nedostopne. Osebno se vsakodnevno soočam s težavami pri preoblačenju, bolečinami, stranskimi učinki mnogih zdravil itd. Kljub vsem težavam rad sodelujem pri različnih dejavnostih. Dostopnost v Zdravstvenem domu in bolnišnici je dobra, vendar pa v primeru, ko je potrebno obiskati kakšnega zdravnika na drugi lokaciji, nastanejo težave. Svojega zobozdravnika sem po mnogih letih zamenjal le zato, ker sem do njega lahko prišel le, ko sem premagal ogromno stopnic. Že ena stopnica zame pomeni ogromno težavo, saj invalidski vozički niso narejeni za stopnice!

Kakšno je vaše mnenje o dostopnosti restavracij po Celju?

Moje mnenje o urejenosti na tem področju je, da te stvari še vedno niso dovolj urejene. V družini imamo pogosto dogodke, kot so rojstni dnevi, obletnice, birme, obhajila ... in vem, da bi želeli otroci kakšen dogodek praznovati na kakšni lokaciji, kamor jaz nimam dostopa. Zato pogosto izberemo tiste, kamor lahko s svojim vozičkom pridem. Primer takšne restavracije je Medved v Škofji vasi, kjer imajo urejeno klančino in sedaj tudi toaletne prostore. Pohvalil bi tudi restavracijo Etra v Bukovžlaku, kjer je zgledno urejen dostop, tako urejenih toaletnih prostorov za invalide pa še nisem videl nikjer.

Osebno se mi zdi najbolj žalostno to, da urediti vhod v neko zgradbo ni povezano z velikimi stroški. Dodati klančino poleg stopnic vendarle ne pomeni ne vem kako velikega finančnega zalogaja. Vsekakor pa neurejenost dostopa odraža odnos lastnikov do ljudi, ki smo že tako prikrajšani za ogromno stvari v življenju.

3.3 Terensko delo

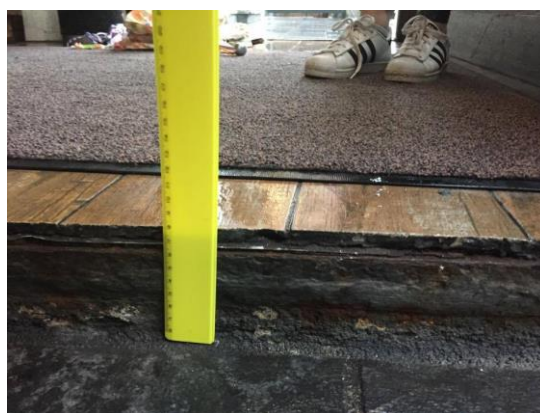
3.3.1 Vzorec raziskovanja

Obiskali smo 23 gostinskih lokalov, ki imajo v ponudbi poleg pijače tudi hrano. Gostinske lokale smo naključno izbrali ob hoji oziroma vožnji mimo njih. Za nekatere so nam povedali starši. S fotoaparatom smo se odpravili na ogled različnih restavracij po središču mesta in v okolici. Pri vsaki restavraciji smo fotografirali vhod in izmerili višino stopnic v primeru, da so bile. Na koncu smo vse podatke zbrali v tabeli.

3.3.2 Koper, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016

Slika 4: Vhod v pivnico Koper

Slika 5: Stopnica pri vходу v pivnico Koper

Pri vходу je bila ena stopnica v višini 9 cm.

3.3.2 Restavracija Pri Prjatlj, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016

Pri vходу v restavracijo so tri stopnice v višini 12 - 15 cm.

Slika 6: Vhod v restavracijo Pri Prjatlj

Slika 7: Stopnice pri vходу v restavracijo Pri Prjatlj

3.3.3 Gostilna Stari pisker, mestno središče, datum ogleda: 15.11.2016

Pri vhodu v gostišče je ena stopnica v višini 8cm. Omogočen pa je dostop do zunanje terase.

Slika 8: Vhod v restavracijo Stari pisker

Slika 9: Stopnica pri vhodu v Stari pisker

3.3.4 Restavracija McDonald's, v središču mesta, datum ogleda: 15.11.2016

Pri vhodu v restavracijo sta dve stopnici v višini 14cm.

Slika 10: Stopnice pri vhodu

Slika 11: Vhod v restavracijo McDonalds

3.3.5 Restavracija Evropa – hotel Evropa, središče mesta , datum ogleda: 15.11.2016

Slika 12: Vhod v restavracijo hotela Evropa

Pri vходу ni ovir.

3.3.6 Restavracija Medved, Škofja vas, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vходу v gostišče je urejena klančina za dostop gibalno oviranim osebam.

Slika 13: Vhod v gostilno Medved

Slika 14: Klančina pred vhomom

3.3.7 Gostilna Franci, Zagrad, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu v gostišče je 6 stopnic v višini 15 - 17cm.

Slika 15: Stopnice pri vhodu v restavracijo Franci

Slika 16: Višina ene stopnice

3.3.8 Picerija Limbo, Ljubecna, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu je ena stopnica v višini 11 cm.

Slika 17: Vhod v picerijo Limbo

Slika 18: Višina stopnice

3.3.9 Restavracija Picikato, Teharje, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu v restavracijo so 4 stopnice v višini 20 cm.

Slika 19: Vhod v Picikato

Slika 20: Višina stopnice

Urejen je dostop do prvega dela terase, dostop do velike terase pa je prav tako gibalno oviranim ljudem neomogočen zaradi dveh stopnic.

Slika 21: Dostop do terase

3.3.10 Gostilna Kolar, Ljubečna, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu v gostišče je ena stopnica.

Slika 22: Vhod v restavracijo Kolar

Slika 23: Višina stopnice

3.3.11 Picerija Antonio, Lava, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu je ena stopnica v višini 2 cm.

Slika 24: Vhod v picerijo Antonio

Slika 25: Višina stopnice

3.3.12 Restavracija Taverna, Hudinja, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu je urejena klančina.

Slika 26: Vhod v restavracijo Taverna

Slika 27: Klančina pri vhodu

3.3.13 Picerija Oliva, Lava, datum ogleda: 1.2. 2017

Pri vstopu v picerijo je ena stopnica v višini 11 cm.

Slika 28: Vhod v picerijo Oliva

Slika 29: Višina stopnice

3.3.14 Picerija Lesjak, Nova vas, datum ogleda: 1.2.2017

Dostop do picerije je po stopnicah, vendar je na drugi strani objekta urejena klančina.

Slika 30: Vhod v picerijo iz ene strani

Slika 31: Vhod v picerijo Lesjak

3.3.15 Restavracija Kitajski Dvor, Teharje, datum ogleda: 1.2.2017

Pri vhodu ni ovir.

Slika 32: Vhod v kitajsko restavracijo Kitajski dvor

3.3.16 Hotel Celeia – restavracija, datum ogleda: 1. 3.2016

Pred vhodom je urejena klančina.

Slika 33: Vhod v restavracijo hotela Celeia

Slika 34: Klančina

3.3.17 Restavracija Etra, datum ogleda: 3.2.2017

V restavracijo je urejen vhod brez ovir.

Slika 35: Vhod v restavracijo Etra

3.3.18 Dva zmaja, mesto, datum ogleda: 4.3.2017

Pri vhodu sta dve stopnici v višini 16 cm.

Slika 36: Vhod v restavracijo Dva zmaja

3.3.19 Tlačan, Zagrad, datum ogleda: 4.3.2017

Pri vhodu je 6 stopnic v višini 11 cm.

Slika 37: Vhod v restavracijo Tlačan

3.3.20 Amerika, mesto, datum ogleda: 4.3.2017

Vhod je brez ovir.

Slika 38: Vhod v restavracijo Amerika

3.3.21 Diavolo, mesto, datum ogleda: 4.3.2017

Pri vhodu smo najprej opazili stopnice, vendar smo šli okoli lokala in videli še drug vhod, kjer je urejena klančina. Restavracija ima urejen dostop za invalide.

Slika 39: Vhod v picerijo Diavolo

3.3.22 Slorest, Ljubečna, datum ogleda: 4.3.2017

Vhod je brez ovir.

Slika 40: Vhod v restavracijo Slorest

3.3.23 Verona, Hudinja, datum ogleda: 4.3.2017

Vhod je brez ovir.

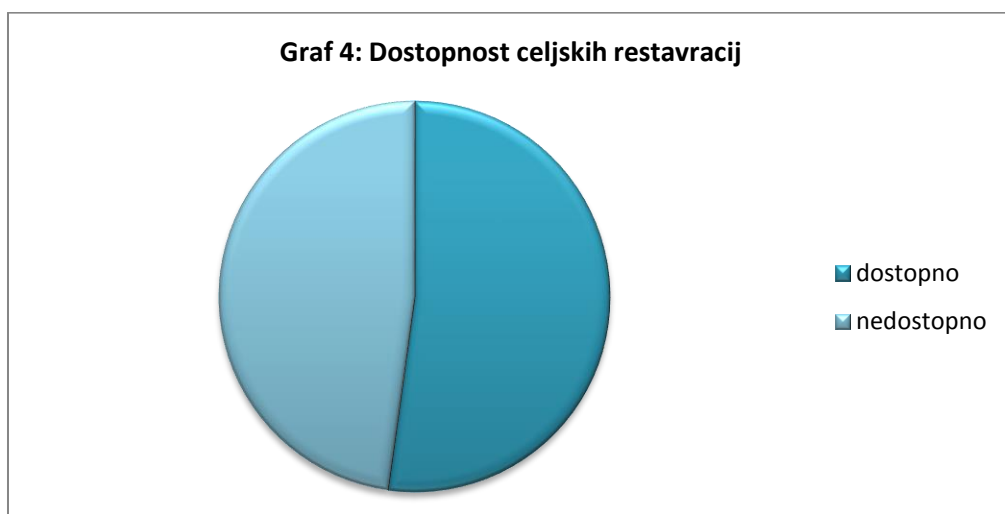
Slika 41: Vhod v restavracijo Verona

3.3.24 Rezultati

Tabela1: Vrsta dostopa pri obiskanih restavracijah

Št.	Ime restavracije	lokacija	dostop	Število in višina stopnic	Dostopno za težje gibalno ovirano osebo
1.	Koper	mestno središče	stopnica	1 stopnica v višini 9 cm	NE
2.	Pri prjatlj	mestno središče	stopnice	3 stopnice v višini 15 – 17 cm (najmanj 45 cm)	NE
3.	Star pisker	mestno središče	stopnica	1 stopnica v višini 2 cm	NE
4.	McDonald's	mestno središče	stopnica	2 stopnici v višini 14cm (najmanj 28 cm)	NE
5.	Hotel Evropa	mestno središče	brez ovir		DA
6.	Medved	Škofja vas	klančina		DA
7.	Francl	Zagrad	stopnice	6 stopnic v višini 16 cm (najmanj 96 cm)	NE
8.	Limbo		stopnica	2 stopnici v višini 9-11 cm (najmanj 20 cm)	NE
9.	Picikato	Teharje	stopnice	4 stopnice v višini 20 cm (najmanj 80 cm)	NE
10.	Kolar	Ljubečna	stopnica	1 stopnica v višini 15 cm	NE
11.	Picerija Antonio	Nova vas	stopnica	1 stopnica v višini 2 cm	NE
12.	Taverna	Hudinja	klančina		DA
13.	Oliva	Lava	stopnica	1 stopnica v višini 10 cm	NE
14.	Lesjak	Nova vas	klančina		DA
15.	Kitajski dvor	Teharje	brez ovir		DA
16.	Hotel Celeia	mestno središče	klančina		DA
17.	Etra	Bukovžlak	brez ovir		DA
18.	Dva zmaja	mesto	stopnice	2 stopnici v višini 16 cm (najmanj 32 cm)	NE
19.	Tlačan	Zagrad	stopnice	6 stopnic v višini 11 cm (najmanj 66 cm)	NE
20.	Amerika		brez ovir		DA
21.	Diavolo		klančina		DA
22.	Slorest	Ljubečna	brez ovir		DA
23.	Verona	Hudinja	Brez ovir		DA

Grafični prikaz rezultatov

Po podatkih s terena in analizo dostopa g. Žgajnerja smo ugotovili, v katere restavracije bi g. Žgajner lahko brez težav vstopil. Ugotovili smo, da je to 12 restavracij, ki ima vhode brez grajenih ovir ali s klančino. Najbolj nedostopne restavracije za gibalno ovirane osebe so Picikato, Franci in Tlačan. G. Žgajner je povedal, da tam, kjer so urejene klančine, so urejene dobro – so dovolj široke in ne s prevelikim naklonom.

Naše delo na terenu četrte in pete hipoteze, da večina restavracij nima urejenega dostopa in da g. Žgajner do večine restavracij ne bi mogel dostopati, ni potrdilo. Pravzaprav nas ta rezultat zelo veseli. Vendar je še vedno 48 % obiskanih restavracij, ki nimajo urejenega dostopa, preveč.

4 DISKUSIJA

V raziskovalni nalogi smo nekaj hipotez potrdili, nekaj zavrgli. Predvsem zaključujemo nalogo z optimizmom, saj so se rezultati pokazali kot dobri in iz njih smo spoznali, da se vendarle invalidom v veliki meri omogoča dostop do restavracij, vendar še vedno le v dobri polovici.

Prva potrjena hipoteza je potrdila naše predvidevanje, da učenci menijo, da ima večina restavracij urejen dostop za gibalno ovirane osebe. 61 % učencev je izrazilo pozitivno mnenje. Ne vemo, ali so učenci to mnenje izrazili na podlagi izkušenj ali prepričanj v urejenost tega področja. Izkazalo se je, da so pravilno predvidevali, saj je več kot polovica restavracij vključenih v našo nalogo, resnično imela urejen dostop.

Našo drugo hipotezo smo zavrgli. Menili smo, da učenci ne posvečajo nobene pozornosti temu, ali je objekt dostopen za invalide ali ne. Vendar se je v anketi potrdilo, da 78 % učencev včasih ali pogosto vendarle to opazi. 15 učencev je v anketi odgovorilo, da pogosto urejenosti dostopa posvetijo pozornost. Veseli nas, da so učenci občutljivi na takšne stvari, da opazujejo urejenost okolja in s tem posledično družbe.

Tretjo hipotezo, da večina učencev le redko opazi invalidno osebo, smo na žalost potrdili, saj je 82,5 % učencev odgovorilo, da teh oseb ne opazi. Kljub delni dostopnosti restavracij učenci gibalno oviranih oseb ne opazijo pogosto. Razlogi so sicer lahko različni; učenci jih ne opazijo, ker na to ne polagajo pozornosti ali invalidnih oseb v restavracijah resnično ni pogosto videti.

Četrta in peta hipoteza sta bili ovrženi. Hipotezi sta se zelo povezovali. Po pogovoru z g. Žgajnerjem smo ugotovili, da s svojim električnim vozičkom ne bi mogel dostopati nikamor, kjer so stopnice. Dovolj je že ena nizka stopnica in je voziček ne more premagati. Torej smo ovrgli četrto hipotezo, da ima več kot polovica restavracij grajeno oviro pri vhodu, saj je 12 restavracij ni imelo. Ovrgli smo tudi peto hipotezo, saj bi g. Žgajner v več kot polovico restavracij lahko vstopil. 11 restavracij je imelo grajene ovire v obliki stopnic različnega števila ali višine. Že najmanjše višine g. Žgajner ne bi mogel premagati.

5 ZAKLJUČEK

Namen naše naloge je bil opozoriti na problematiko, ki je v naši družbi prisotna, pa vendarle mnogi le redko pomislimo nanjo. Dokler z gibanjem nimamo težav ali v svoji bližini nimamo osebe, ki bi te težave imela, temu ne posvečamo pozornosti. Ko se temu malo bolj posvetimo in o tem razmišljamo, pa lahko prepoznamo ogromno težav, ki jih gibalna oviranost prinese s sabo. Ko vidimo ali poslušamo o invalidnih osebah, le redko razmišljamo o njihovih vsakodnevni tegobah. Mnogi se zaradi vsakodnevnih težav z zdravjem, odvisno seveda od bolezni, v družbo sploh ne vključujejo. Prav pa je, da če so se sposobni in imajo željo do vključevanja, tega ne prepreči nekaj betonskih stopnic.

Primer dobre prakse glede dostopnosti bi lahko navedli ljubljansko občino, ki z akcijskim načrtom dela na tem, da bi občino naredila prijazno invalidom. Na spletni strani tako lahko vsak poišče vse lokacije, ki so dostopne. V ta načrt so vključene vse sfere družbenega življenja. (<http://www.delo.si/novice/ljubljana/mesto-se-postopoma-prilagaja-vsem-vrstam-invalidov.html>.)

Zanimivo bi bilo raziskati, kakšne možnosti imajo gibalno ovirane osebe do dostopa do različnih turističnih lokacij. Naše razmišljanje bi lahko šlo v smeri tega, ali je možno obiskati morje, naravne parke, zgodovinske znamenitosti, različne počitniške nastanitve itd.

Za zaključek bi lahko dodali, da ureditev dostopa v neko zgradbo pogosto ne predstavlja velikih finančnih težav (razen seveda v primeru dvigala, nadstropij itd.), lahko pa neki osebi pomeni ogromno in ji daje potrditev, da je tudi ona za družbo pomembna.

6 LITERATURA IN VIRI

1. Izenačevanje možnosti invalidov

Pridobljeno: 28. 2. 2017

http://www.ir-rs.si/f/docs/Razvojni_center_za_zaposlitveno_rehabilitacijo/ZIMI_Dostopnost_do_bлага_in_s_torite.pdf

2. Gibalno ovirani

Pridobljeno: 1. 3. 2017

http://www.katarinakesicdimic.com/uploads/3/4/6/5/34653316/gibalno_ovirani.pdf

3. Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb

Pridobljeno: 15. 1. 2017

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlid=200397&stevilka=4330>

4. Akcijski načrt mestne občine Ljubljana

Pridobljeno: 5. 3. 2017

<http://www.delo.si/novice/ljubljana/mesto-se-postopoma-prilagaja-vsem-vrstam-invalidov.html>

5. Slike invalidskih vozičkov

Pridobljeno: 5. 3. 2017

http://www.ortosana.si/si/ponudba/elektricni_skuterji/invacare/110/

7 PRILOGA

ANKETNI VPRAŠALNIK

Smo učenke Tajda, Eva in Saša in letos raziskujemo dostopnost celjskih restavracij za gibalno ovirane osebe. Prosim, da iskreno odgovorite na spodnja vprašanja. Anketa je anonimna.

Razred (obkroži): 6 7 8 9

1. Ali meniš, da je dostop do restavracij v Celju invalidom omogočen?

- a) Da
- b) Ne

2. Ali kdaj polagaš pozornost temu, ali je objekt dostopen za invalide?

- a) Včasih
- b) Nikoli
- c) Pogosto

3. Kako pogosto opaziš gibalno ovirano osebo v restavraciji?

- a) Nikoli
- b) Redko
- c) Pogosto